

Het goede leven: Een andere Kerst

Meditatie december 2020

Ds. Sara Dondorp

Als kind heb ik de boeken van Louisa May Alcott verslonden. Onlangs is er weer een nieuwe verfilming verschenen van Little Women, in het Nederlands vertaald als Onder moeders vleugels. Hoewel ik niet iemand ben die letterlijke citaten kan onthouden, ben ik de eerste regel van dit boek nooit vergeten: "Kerstmis zal geen Kerstmis zijn zonder geschenken", bromde Jo, die languit op het hardkleedje lag. De laatste weken dwarrelt die zin vaker door mijn hoofd dan anders. Kerstmis zal dit jaar anders zijn dan andere jaren. Er zal veel gevraagd worden van onze fantasie en ons improvisatietalent.

Het verhaal over de vier zusjes March speelt zich af tijdens de Amerikaanse burgeroorlog. Vader March is als aalmoezenier naar het front vertrokken en moeder March heeft zich gericht op liefdadigheid. Het is haar voorstel geweest af te zien van kerstgeschenken, omdat het een moeilijke winter zal zijn voor iedereen en omdat ze vindt dat de meisjes geen geld moeten uitgeven aan pleziertjes, terwijl de soldaten aan het front het zo zwaar te verduren hebben. De dochters hebben daar toch nog wat moeite mee. Maar uiteindelijk besluiten ze, al pratende, om hun zakgeld te besteden aan kerstcadeautjes voor hun moeder.

In de loop van de geschiedenis is het al heel vaak en op heel veel plekken voorgekomen dat Kerstmis niet op de gebruikelijke manier gevierd kon worden. Als mensen dan toch met elkaar een weg vinden om gezamenlijk te kunnen vieren dat het licht in de wereld gekomen is en dat de Vredevorst op aarde gekomen is voor alle mensen, dan zijn juist dat de onvergetelijke momenten. Beroemd is het verhaal over Engelse en Duitse soldaten in de Eerste Wereldoorlog die uit hun loopgraven kwamen om gezamenlijk Kerst te vieren. Te midden van alle ellende was het daar letterlijk even Vrede op Aarde.

Misschien is het Kerstfeest wel bij uitstek een feest van de onverwachte wendingen. De herders op het veld hadden van te voren immers nooit kunnen bedenken dat ze op kraamvisite zouden worden uitgenodigd bij een pasgeboren Vredevorst. En de vele kerstverhalen uit de wereldliteratuur eindigen allemaal met een onverwachte en vreugdevolle afloop.

Niet voor niets valt het Kerstfeest midden in de donkerste tijd van het jaar. Juist als de wereld donker en somber lijkt te worden, breekt het licht door van een nieuw begin. Een nieuw begin dat in eerste instantie volstrekt onmogelijk lijkt. De oude Elisabeth wordt zwanger van een profeet die zal uitgroeien tot Johannes de Doper. Het jonge meisje Maria, die nooit een man heeft bekend, wordt zwanger van de Messias, een kind dat nieuwe hoop belichaamt in een donkere wereld. Er gaat iets nieuws beginnen, zingt de profeet Jesaja (Jes. 43:19) en de evangelisten zingen het hem in hun eigen bewoordingen na. De geboorte van het Kerstkind biedt hoop op een nieuw begin; op nieuw licht; op nieuwe, onverwachte mogelijkheden.

Ongetwijfeld zal het Kerstfeest in 2020 anders zijn dan in andere jaren, maar Kerst wordt het hoe dan ook!